

# ДИРЕКТИВИ

## ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2015/2392 НА КОМИСИЯТА

от 17 декември 2015 година

**относно Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на съобщаването на компетентните органи за действителни или възможни нарушения на посочения регламент**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията <sup>(1)</sup>, и по-специално член 32, параграф 5 от него,

като има предвид, че:

- (1) Лицата, които съобщават за действителни или възможни нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014 (подаващите сигнали за нарушения лица) на компетентните органи, могат да предоставят нова информация на вниманието на компетентните органи и да им съдействат за разкриването на нарушения, свързани с пазарна злоупотреба, както и за налагането на съответните санкции. Подаването на сигналите за нарушения обаче може да бъде възпрепятствано от страх от ответни действия, дискриминация или разкриване на лични данни. Следователно са необходими адекватни мерки във връзка с подаването на сигнали за нарушения, за да се гарантира цялостната защита и зачитането на основните права на подаващите сигнали за нарушения лица, както и на обвиненото лице. Лицата, които умишлено съобщават невярна или подвеждаща информация на компетентните органи, следва да не се считат за подаващи сигнали за нарушения лица, и следователно не следва да се ползват от механизми за защита.
- (2) Анонимното съобщаване следва да бъде разрешено от компетентните органи, а механизмите за защита, предвидени в настоящата директива, следва да се прилагат дори в случаите, когато анонимни лица, подаващи сигнали за нарушения, решат да разкрият самоличността си пред компетентния орган на по-късен етап. Подаващите сигнали за нарушения лица следва да бъдат свободни да подават съобщения чрез вътрешни процедури, когато такива съществуват, или директно на компетентния орган.
- (3) Ще бъдат необходими професионално обучени специализирани служители на компетентните органи, включително по отношение на приложимите правила за защита на личните данни, за обработване на подадените съобщения за нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014 и за осъществяване на комуникацията с подащото съобщение за нарушение лице, както и за предприемането на подходящи последващи мерки.
- (4) Лицата, които желаят да съобщят за действителни или възможни нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014, следва да могат да вземат информирано решение относно това дали, как и кога да подадат съобщение. Компетентните органи следва публично и по лесно достъпен начин да оповестяват информация за наличните канали за комуникация с компетентните органи относно приложимите процедури, както и относно техните специализирани служители, които се занимават със съобщенията за нарушения. Цялата информация относно съобщенията за нарушения следва да бъде прозрачна, лесно разбираема и надеждна, за да насърчава, а не да възпрепятства подаването на съобщения за нарушения.
- (5) С цел да осигурят ефективна комуникация със специализираните си служители, компетентните органи трябва да имат на разположение и да използват различни канали за комуникация, които следва да бъдат удобни за потребителите и да предоставят възможност за писмена и устна, както и за електронна и различна от електронната комуникация.
- (6) Важно е процедурите за защита на лицата, работещи на трудов договор, независимо от естеството на тяхното трудово правоотношение и дали получават възнаграждение или не, които съобщават за нарушения или са обвинени в извършването на нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014, да осигуряват защитата на тези лица срещу ответни действия, дискриминация или други форми на пряко или непряко несправедливо отношение. Съществуват много различни форми на несправедливо отношение в зависимост от обстоятелствата. Затова отделните случаи трябва да се оценяват въз основа на правила за разрешаване на спорове или чрез съдебни производства съгласно националното законодателство.

<sup>(1)</sup> OBL 173, 12.6.2014 г., стр. 1.

- (7) Държавите членки следва да гарантират, че компетентните органи разполагат с адекватни процедури за защита при обработката на съобщения за нарушения и лични данни на лицата, за които е подадено съобщение. Тези процедури следва да гарантират, че поверителността на всяко подадено съобщение всяко лице, за което е подадено съобщение, е защитена на всички етапи на процедурата. Това задължение следва да се прилага, без да се накърнява необходимостта и пропорционалността на задължението да се разкрива информация, когато това се изисква съгласно законодателството на Съюза или националното законодателство, и при съблюдаване на съответните гаранции съгласно тези разпоредби, включително в контекста на разследвания или съдебни производства, или за да се защитят свободите на другите, включително правото на защита на лицето, за което е подадено съобщение.
- (8) Много е важно и необходимо специализираните служители и другите служители на компетентния орган, които получават достъп до информацията, предоставена от лицето, подаващо съобщение до компетентния орган, да спазват задължението за професионална тайна и поверителност, когато данните се предават във и извън границите на компетентния орган, включително в случаите, когато компетентен орган започва разследване или отправя запитване, или предприема последващи дейности по принудително изпълнение във връзка със съобщения за нарушения.
- (9) Държавите членки следва да гарантират адекватното водене на регистри относно всички съобщения за нарушение и че информацията за всяко съобщение е достъпна в рамките на компетентния орган, както и че информацията, получавана посредством съобщения, може да бъде използвана като доказателство при действия по принудително изпълнение, ако е целесъобразно. Държавите членки следва да гарантират спазването на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета <sup>(1)</sup> и на националното законодателство, транспониращо посочената директива.
- (10) От решаващо значение е да се осигури защита на личните данни на подателя на съобщението лице, както и на лицето, за което е подадено съобщение, за да се избегне несправедливото отношение или вредите за репутацията вследствие на разкриване на лични данни, по-специално данни, разкриващи самоличността на засегнатото лице. Следователно, в допълнение към националното законодателство за защита на личните данни, с което се транспонира Директива 95/46/ЕО, компетентните органи следва да установят подходящи процедури за защита на личните данни, специално насочени към защита на подателя на съобщението лице и лицето, за което е подадено съобщение, които следва да включват сигурна система в рамките на компетентния орган с права на достъп само за упълномощен персонал.
- (11) Предаването на лични данни, свързани със съобщения за нарушения, от страна на компетентния орган може да бъде необходимо, за да се оцени дадено съобщение за нарушение и да се предприеме съответното разследване и действия по принудително изпълнение. При предаването на данни в рамките на компетентния орган или на трети страни компетентните органи следва да запазят поверителността в максимална степен в съответствие с националното законодателство.
- (12) Правата на лицето, за което е подадено съобщение, обвинено в нарушение на Регламент (ЕС) № 596/2014, следва да бъдат защитени, за да се избегнат вреди за репутацията или други отрицателни последици. Освен това правото на защита и достъп до средства за правна защита на лицето, за което е подадено съобщение, следва изцяло да се зачита на всеки етап от процедурата в резултат на подаденото съобщение. Държавите членки следва да осигурят правото на защита на лицето, включително правото на достъп до досието, правото на изслушване и правото на ефективни правни средства за защита срещу решението относно лицето, за което е подадено съобщение, съгласно приложимите процедури, определени от националното законодателство в контекста на разследванията или последващите съдебни производства.
- (13) Редовният и провеждан най-малко веднъж на две години преглед на процедурите на компетентните органи следва да гарантира, че тези процедури са подходящи и отговарят на съвременните технологии, като така изпълняват своята функция. За тази цел е важно компетентните органи да оценяват собствения си опит и да обменят опит и добри практики с други компетентни органи.
- (14) Като се има предвид, че подробни правила за защита на подаващите сигнали за нарушения лица биха затруднили държавите членки при осигуряването на оперативна и друга съвместимост с националните им системи, включително административните, процедурните и институционални аспекти, актът за изпълнение трябва да притежава известна гъвкавост. Подобна гъвкавост ще бъде постигната най-добре посредством директива, а не чрез регламент, следователно директивата изглежда най-подходящият инструмент, за да се даде възможност на държавите членки да адаптират ефективно режима за съобщаване на нарушения в националните си системи, включително в институционалната рамка.
- (15) Като се има предвид, че Регламент (ЕС) № 596/2014 влиза в сила на 3 юли 2016 г., е целесъобразно държавите членки да транспонират и да започнат да прилагат разпоредбите на настоящата директива от 3 юли 2016 г.
- (16) Мерките, предвидени в настоящата директива, са съгласувани със становището на Европейския комитет по ценни книжа,

<sup>(1)</sup> OBL 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

## ГЛАВА I

### ПРЕДМЕТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

#### Член 1

##### Предмет

В настоящата директива се определят правилата, с които се установяват процедурите, посочени в член 32, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 596/2014, включително договореностите за съобщаване и за последващи съобщаването мерки, както и мерки за защита на лицата, работещи на трудов договор и мерки за защита на личните данни.

#### Член 2

##### Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „подало съобщение лице“ означава лице, което съобщава на компетентния орган за действително или възможно нарушение на Регламент (ЕС) № 596/2014;
- 2) „лице, за което е подадено съобщение“ означава лице, което е обвинено от подалото съобщение лице, че е извършило или възнамерява да извърши нарушение на Регламент (ЕС) № 596/2014;
- 3) „съобщение за нарушение“ означава съобщение от страна на подалото съобщение лице до компетентния орган относно действително или възможно нарушение на Регламент (ЕС) № 596/2014.

## ГЛАВА II

### ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИЕМАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ И СЪОТВЕТНИТЕ ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ

#### Член 3

##### Специализирани служители

1. Държавите членки трябва да гарантират, че компетентните органи разполагат с персонал, специализиран в обработването на съобщения за нарушения („специализирани служители“). Специализираните служители трябва да бъдат обучени за обработка на съобщения за нарушения.
2. Специализираните служители изпълняват следните функции:
  - а) предоставят на всяко заинтересовано лице информация относно процедурите за съобщаване на нарушения;
  - б) приемат съобщения за нарушения и предприемат последващи мерки;
  - в) поддържат контакт с подалото съобщение лице, когато то се е представило.

#### Член 4

##### Информация относно приемането на съобщения за нарушения и съответните последващи мерки

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи публикуват на своите уебсайтове в отделен, лесно разпознаваем и достъпен раздел информация за приемане на съобщенията за нарушения, посочени в параграф 2.

2. Информацията по параграф 1 включва всичко изброено по-долу:
- а) комуникационните канали за приемане на съобщенията за нарушения и предприемане на последващи мерки, както и за осъществяване на връзка със специализираните служители в съответствие с член 6, параграф 1, включително:
    - 1) телефонните номера, като се посочва дали разговорите са записани или не по време на тяхното използване;
    - 2) специализираните електронен и пощенски адреси, които са сигурни и гарантират поверителност за контакт със специализираните служители;
  - б) посочените в член 5 процедури, приложими за съобщения за нарушения;
  - в) режимът на поверителност, приложим за съобщения за нарушения в съответствие с процедурите за съобщения за нарушения, посочени в член 5;
  - г) процедурите за защита на лицата, работещи на трудов договор;
  - д) декларация, в която ясно се заявява, че не може да се счита, че лица, които предоставят информация на компетентния орган в съответствие с Регламент (ЕС) № 596/2014, нарушават ограниченията за разкриване на информация, наложени по силата на договор или на закони, подзаконови или административни разпоредби, и не носят отговорност от каквото и да е естество във връзка с разкриването.
3. Компетентните органи могат да публикуват на уебсайтовете си по-подробна информация по отношение на приемането на съобщенията за нарушения и съответните последващи мерки, посочени в параграф 2.

#### Член 5

#### Процедури, приложими за съобщения за нарушения

1. В процедурите, приложими за съобщения за нарушения, посочени в член 4, параграф 2, буква б), ясно се посочва следната информация:
- а) възможността съобщения за нарушения да бъдат подавани анонимно;
  - б) начинът, по който компетентният орган може да изиска от подателя съобщението лице да поясни съобщената информация или да предостави допълнителна информация, с която разполага;
  - в) видът, съдържанието и графикът на обратна връзка за резултатите от съобщението за нарушение, които подателят съобщението лице може да очаква след съобщаването;
  - г) режимът на поверителност, приложим за съобщения за нарушения, включително подробно описание на обстоятелствата, при които поверителните данни на подателя съобщението лице могат да бъдат разкрити в съответствие с членове 27, 28 и 29 от Регламент (ЕС) № 596/2014.
2. С подробното описание, споменато в параграф 1, буква г), се осигурява осведомеността на подателя съобщението лице относно изключителни случаи, в които поверителността на данните не може да бъде гарантирана, включително когато разкриването на данни е необходимо и пропорционално задължение съгласно законодателството на Съюза или националното законодателство в контекста на разследванията или последващите съдебни производства, или с цел да се защитят свободите на другите, включително правото на защита на лицето, за което е подадено съобщение, и във всеки случай при съблюдаване на съответните гаранции съгласно тези правни уредби.

#### Член 6

#### Специални канали за комуникация

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи създават независими и автономни канали за комуникация, които са сигурни и гарантират поверителност, и служат за приемане на съобщения за нарушения и предприемане на съответните последващи мерки („специални комуникационни канали“).

2. Специалните канали за комуникация се считат за независими и автономни, при условие че отговарят на всички изброени по-долу критерии:
  - а) отделени са от общите канали за комуникация на компетентния орган, включително тези, които компетентният орган обичайно ползва за вътрешна комуникация и комуникация с трети страни;
  - б) проектирани са, създадени са и се управляват по начин, който гарантира пълнотата, целостта и поверителността на информацията, като се възпрепятства достъпа на неупълномощени членове на персонала на компетентния орган;
  - в) дават възможност за съхранение на записана на траен носител информация в съответствие с член 7, така че да могат да се провеждат по-нататъшни разследвания.
3. Чрез специалните комуникационни канали трябва да могат да се съобщават действителни или възможни нарушения по най-малко следните начини:
  - а) писмено съобщение за нарушение в електронен формат или на хартиен носител;
  - б) устно съобщение за нарушение чрез телефонни линии, независимо дали те се записват или не;
  - в) среща със специализираните служители на компетентния орган.
4. Компетентният орган трябва да предостави информацията, посочена в член 4, параграф 2, на подалото съобщението лице, преди да приеме съобщението за нарушение или най-късно в момента на приемането му.
5. Компетентните органи гарантират, че съобщението за нарушение, прието чрез средства, различни от специалните канали за комуникация, посочени в настоящия член, се препраща надлежно без изменение на специализираните служители на компетентния орган посредством специални канали за комуникация.

#### Член 7

#### Водене на регистър на приетите съобщения

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи вписват в регистър всяко прието съобщение за нарушение.
2. Компетентните органи незабавно потвърждават, че са получили писмените съобщения за нарушения, с отговор до пощенския или електронния адрес, посочен от подалото съобщението лице, освен ако лицето изрично е поискало друго или ако компетентният орган има разумни основания да счита, че това потвърждение би могло да доведе до опасност от разкриване на самоличността на подалото съобщението лице.
3. Когато за съобщаване на нарушения се използва телефонна линия, разговорите по която се записват, компетентният орган има правото да документира устно подаденото съобщение под формата на:
  - а) аудиозапис на разговора на траен и позволяващ извличане носител; или
  - б) пълен и точен протокол на разговора, изготвен от специализираните служители на компетентния орган. В случаите, когато подалото съобщението лице е разкрило самоличността си, компетентният орган трябва да му даде възможност да провери, коригира и да се съгласи с протокола от разговора, като го подпише.
4. Когато за съобщаване на нарушения се използва телефонна линия, разговорите по която не се записват, компетентният орган има правото да документира устно подаденото съобщение под формата на точен протокол на разговора, изготвен от специализираните служители на компетентния орган. В случаите, когато подалото съобщението лице е разкрило самоличността си, компетентният орган трябва да му даде възможност да провери, коригира и да се съгласи с протокола от разговора, като го подпише.
5. Когато дадено лице поиска среща лично със специализираните служители на компетентния орган, за да съобщи за нарушение съгласно член 6, параграф 3, буква в), компетентните органи гарантират, че се води пълен и точен протокол на срещата, който се съхранява на траен и позволяващ извличане носител. Компетентният орган има правото да документира данните от срещата под формата на:
  - а) аудиозапис на разговора на траен и позволяващ извличане носител; или
  - б) точен протокол на срещата, изготвен от специализираните служители на компетентния орган. В случаите, когато подалото съобщението лице е разкрило самоличността си, компетентният орган трябва да му даде възможност да провери, коригира и да се съгласи с протокола от срещата, като го подпише.

## Член 8

**Защита на лицата, работещи на трудов договор**

1. Държавите членки установяват процедури за гарантиране на ефективен обмен на информация и сътрудничество между компетентните органи и всички други органи, участващи в защитата на работещите на трудов договор лица, които съобщават за нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014 до компетентния орган или са обвинени в извършването на нарушения, срещу ответни действия, дискриминация или други видове несправедливо отношение, възникнали поради или във връзка с подаването на съобщения за нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014.
2. Процедурите, посочени в параграф 1, трябва да гарантират най-малко, че:
  - а) подалите съобщения лица имат достъп до изчерпателна информация и консултации относно средствата за правна защита и процедурите, предвидени в националното законодателство, за да ги защитят от несправедливо отношение, включително относно процедурите за искане на парични обезщетения;
  - б) подалите съобщения лица имат достъп до ефективна помощ от компетентните органи по отношение на всички съответни органи, участващи в защитата им срещу несправедливо отношение, която включва удостоверяване на статута на лицата като подаващи сигнал за нарушение лица в контекста на трудовоправни спорове.

## Член 9

**Процедури за защита на личните данни**

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи съхраняват документацията, посочена в член 7 в поверителна и сигурна система.
2. Достъпът до системата, посочена в параграф 1, е предмет на ограничения, които гарантират, че съхраняваните в нея данни се предоставят само на служители на компетентния орган, за които достъпът до тези данни е необходим, за да изпълняват служебните си задължения.

## Член 10

**Предаване на данни във и извън компетентния орган**

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи разполагат с адекватни процедури за предаването на лични данни на подалото съобщение лице и лицето, за което е подадено съобщение, във и извън рамките на компетентния орган.
2. Държавите членки гарантират, че предаването на данни, свързани със съобщение за нарушение във или извън рамките на компетентния орган, не разкрива, пряко или косвено, самоличността на подалото съобщение лице и лицето, за което е подадено съобщение, или други позовавания на обстоятелства, които биха позволили да се предположи самоличността на подалото съобщение лице и лицето, за което е подадено съобщение, освен ако такова предаване е в съответствие с режима на поверителност, посочен в член 5, параграф 1, буква г).

## Член 11

**Процедури за защита на лицата, за които е подадено съобщение**

1. Когато самоличността на лицата, за които е подадено съобщение, не е известна на обществеността, съответната държава членка гарантира, че самоличността им е защитена най-малко по същия начин като този, предвиден за лица, които са предмет на разследване от страна на компетентния орган.
2. Процедурите, посочени в член 9, се прилагат и за защита на самоличността на лицата, за които е подадено съобщение.

## Член 12

**Преглед на процедурите на компетентните органи**

Държавите членки гарантират, че компетентните им органи редовно и най-малко веднъж на всеки две години преразглеждат своите процедури за приемане на съобщения за нарушения и съответните последващи мерки. При прегледа на такива процедури компетентните органи вземат предвид своя опит и този на другите компетентни органи и съответно адаптират процедурите си, като отчитат също така развитието на пазара и технологиите.

## ГЛАВА III

**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ***Член 13***Транспониране**

Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от 3 юли 2016 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 3 юли 2016 г.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

*Член 14***Влизане в сила**

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

*Член 15***Адресати**

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 17 декември 2015 година.

За Комисията  
Председател  
Jean-Claude JUNCKER